

13 maart 2024

Betreft:

Van: Ruben Zonnevillje, Laetitia Nossek

Aan: Ministerie van Binnenlandse Zaken

Aanleiding en doel

De overheid wil de milieuprestatie-eisen voor woningen en kantoren aanscherpen en voor andere gebouwfuncties introduceren om zo verduurzaming in de bouwsector te versnellen. De methodiek die daarvoor wordt gehanteerd is de Bepalingsmethode voor de Milieuprestatie Gebouwen (MPG).

Dit zorgt ook voor wijzigingen in de Omgevingsregeling (Or). Voor de wijzigingen geldt een openbare [internetconsultatie](#). In dit Memo wil DGBC hierop reageren samen met enkele van haar partners: Alba Concepts, Synchron, TBI WOONlab, Agrodome en Circle Line.

Onze belangrijkste aanbevelingen voor de Milieuprestatie Gebouwen (MPG) zijn¹:

- a. De voorgestelde aanscherping voor de MPG zou een stuk lager moeten (en kunnen) dan nu wordt voorgesteld en de MPG moet gelden voor alle gebouwen die worden gebouwd.
- b. Richt de MPG zo in dat het instrument ook stuurt op de CO₂-reductie op korte termijn. De CO₂-uitstoot moet nu zo snel mogelijk worden gereduceerd. Niet over 75 jaar.
- c. Ga integraal sturen op de uitstoot door energie- en materiaalgebruik over de gehele levenscyclus van een gebouw.
- d. Zorg ervoor dat de randvoorwaarden voor een werkbare en effectief MPG-instrument op orde zijn. Dit zijn randvoorwaarden op een betrouwbare rekenmethodiek (zorgen circulaire ontwerpstrategieën ook voor een lagere MPG?), betrouwbare milieudata en voldoende beschikbare data (milieudata die aansluiten bij een Europees speelveld, een open database met meer inzicht in de achterliggende data van de verschillende milieu-indicatoren van producten).

Wat zijn de wijzigingen, en wat is daarop onze reactie?

1. *Aanwijzing van de herziene versie van de Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken (hierna: Bepalingsmethode) en de bijbehorende set weegfactoren waarmee de berekening van de milieubelasting wordt uitgevoerd.*

Reactie DGBC

DGBC wil als aanjager dat de verduurzaming van de gebouwde omgeving niet stil valt. Dat dreigt nu wel te gebeuren, omdat sommige bouwers de huidige MPG-norm makkelijk halen. Bovendien is deze norm is niet voldoende om de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs te halen. Een aanscherping van de wettelijke drempelwaarde voor de MPG zoals wordt voorgeschreven is hierbij noodzakelijk. Daarnaast is de MPG in de

huidige vorm niet geschikt om te sturen op CO₂-uitstoot in het heden, omdat het instrument de hele levenscyclus beschouwt. Ons advies is om voorafgaand aan de MPG een tweede beleidsinstrument te introduceren waarmee wordt gestuurd op CO₂-reductie op korte termijn.

DGBC heeft instrumenten ontwikkeld waarmee kan worden bepaald of een gebouw binnen de CO₂-budgetten blijft die zijn gesteld in het akkoord van Parijs (wij noemen dat Paris Proof gebouwen). Wij signaleren dat - zelfs terwijl de overheid dat niet verplicht stelt - bedrijven vanuit hun eigen groene ambitie wel willen rapporteren op de CO₂-uitstoot aan de voorkant en ook Paris Proof willen bouwen. Deze ambitie van een tweede instrument laat onverlet dat we het goed vinden als de voorgenomen aanscherping van de MPG nu wel plaatsvindt. Tegelijkertijd zou een programma moeten worden opgestart om het instrumentarium op dit punt te verrijken en aparte wettelijke eisen (drempelwaarden) te stellen aan CO₂-uitstoot in het heden.

Hoewel we denken dat de ambitie hoger mag zijn, helpt de voorgenomen aanscherping (naar 0,5 en 0,85 voor respectievelijk woningen en kantoren) per 1-1-2025 wel om de markt de goede kant op te laten bewegen. Die invoering willen we dus niet uitgesteld zien door nieuwe ambities. Ook de uitbreiding van de MPG voor de andere gebruiksfuncties moet doorgaan, maar de voorstelde drempelwaarde van 1,0 moet nu al worden voorzien van een tijdpad met lagere waarden.

In deze consultatie wordt ook een herziene bepalingmethode en nieuwe weegset voorgesteld. Daar is veel discussie over, en wij komen met aanbevelingen. Ook hier geldt dat deze discussie de invoering van de aanscherping niet zou moeten vertragen.

Reactie DGBC op de herziene Bepalingmethode en weegfactoren

Nederland opereert als eiland binnen Europa als het gaat om sturen op alle milieuprestaties die verder gaan dan enkel de CO₂-uitstoot van gebouwen, over alle levensfasen en daarbuiten (module D moet apart zetten en niet integraal meewegen). Veel landen kijken naar ons, omdat Nederland wordt gezien als een koploper, maar maken de keuze om de afslag te nemen om enkel te sturen op CO₂-uitstoot van gebouwen. Dit geldt ook voor de Europese Commissie: ook daar is het beleid gestuurd op CO₂ via de EPBD IV, Level(s) en EU Taxonomy.

De MPG stuurt niet alleen op CO₂-uitstoot, maar weegt ook andere milieueffecten mee. Wij vinden het in principe een goede zaak dat er op integrale duurzaamheid wordt gestuurd, want er zijn naast de opwarming van de aarde meer planetaire grenzen die worden overschreden waar de bouwsector invloed op heeft (zoals watergebruik, biodiversiteitsverlies en chemische vervuiling). Door integraal te kijken wordt het instrument MPG ook complexer.

Adviezen op hoofdlijnen

De voorgestelde herziening van de A2 weegset bevat een nieuwe set van 19 indicatoren, onderverdeeld in 13 kern-indicatoren en 6 additionele indicatoren. Ons advies is om de additionele indicatoren wel te noemen, maar nog niet in de weegmethodiek mee te nemen. Waarom stellen wij dit voor:

- Er is een splitsing tussen kern-indicatoren en additionele indicatoren, en dat heeft een reden: de additionele indicatoren zijn minder (wetenschappelijk) betrouwbaar. De onderliggende data en

studies zijn nog in ontwikkeling. Extra onderzoek naar deze indicatoren is zeker gewenst voor de invoering van het systeem, zo stelt ook de Europese Commissie. Door in Nederland deze extra indicatoren wel uit te vragen (maar nog niet te wegen), creëer je een beter inzicht om in vervolg te kijken hoe je daarop gaat sturen.

- Vanuit Europa komt op korte termijn geen verplichting om productinformatie over alle milieu-indicatoren voor bouwmaterialen inzichtelijk te maken (via de CPR). De verwachting is dat de CPR voor bouwmaterialen stapsgewijs milieu-indicatoren uit de A2 set verplicht stelt om over te rapporteren: in 2025 is dat inzicht op alleen de CO₂-uitstoot, in 2029 zal dit gelden voor de kernindicatoren, en in 2031 zal dit gelden voor alle indicatoren (inclusief de additionele). Dit ook omdat de additionele indicatoren niet volwassen zijn, zo stelt de Europese Commissie. Nederland moet dezelfde stappen volgen, zodat er in een volgende fase (of aanscherping) de additionele wél kunnen worden meegewogen.
- We zien dat nog weinig andere landen sturen op alle milieu-indicatoren (net als op andere indicatoren naast CO₂). Nederland kan bij de introductie van nieuwe indicatoren juist gelijk optrekken met andere landen zodat in heel Europa een level playing field ontstaat voor circulaire bouwmaterialen. Als we dat niet doen zal de keuze aan circulaire bouwmaterialen in Nederland heel beperkt zijn, met als ongewenst neveneffect dat we niet kunnen profiteren van concurrentie in deze markt en dat circulaire bouwmaterialen/circulair bouwen in Nederland duurder is dan in omliggende landen en dus minder snel een vlucht zal nemen.
- Het rapporteren van de additionele indicatoren is niet verplicht buiten Nederland. Buitenlandse productkaarten en databases bevatten dus niet altijd deze aanvullende indicatoren. Die buitenlandse productkaarten kunnen dan op dit moment dus niet worden gebruikt in Nederland: er kan immers geen MPG mee worden berekend. Dat vormt een barrière voor marktwerking op circulaire bouwmaterialen, terwijl die marktwerking juist zeer gewenst is.

2. *Uitwerking van de wijze waarop wordt bepaald welke gebouwonderdelen mee moeten worden genomen voor de berekening van de milieubelasting.*

Hiervoor verwijzen wij naar de eerdere reactie van DGBC onder par. 5 (23-2-2024)

3. *Opname van de formules aan de hand waarvan de afwijkende milieuprestatie-eis voor kleine woonfuncties en kantoorfuncties in niet-compacte gebouwen wordt bepaald.*

Hiervoor verwijzen wij naar de eerdere reactie van DGBC onder par. 4 (23-2-2024)

4. *Definitie van de externe levering van elektriciteit, aardgas en warmte die nodig is voor de berekening van de milieubelasting van gebruiksfuncties.*

Advies DGBC

Een MPG moet zo volledig mogelijk zijn voor toegepaste bouwmaterialen, en dus ook de externe levering meewegen. Er wordt nu gerekend op gemiddeld gebruik over een jaar (met name voor elektriciteit in kWh), maar dat zegt niets over de piekbelasting (bijvoorbeeld een energieneutraal gebouw met hoge teruglevering in zomer). Ons advies is om de impact van externe levering te koppelen aan de aansluitwaarde (opgenomen in de omgevingsvergunning).

DGBC staat open voor een gesprek om de reacties op beide consultaties nader toe te lichten.